

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

**про результати відвідування
Відділення стаціонарного догляду для постійного або тимчасового
проживання Комунальної установи «Центр надання соціальних послуг»
Талалаївської селищної ради
16.12.2024**

м. Чернігів, 2024 рік

I. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 16.12.2024 групою НПМ здійснено відвідування Відділення стаціонарного догляду для постійного або тимчасового проживання Комунальної установи «Центр надання соціальних послуг» Талалаївської селищної ради.

Відвідування здійснювали наступні члени групи НПМ:

Гири Марина Володимирівна, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НПМ);

Жмака Ірина Миколаївна, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Перегида Катерина Михайлівна, представник громадської організації.

Загальна інформація.

Відвідування НПМ здійснювалось вперше.

Відділення знаходиться за адресою: вул. 40-річчя Перемоги, 16-А, с. Болотниця, Прилуцький р-н., Чернігівська обл.

Керівництво:

Рябчук Людмила Павлівна, директор Комунальної установи «Центр надання соціальних послуг» Талалаївської селищної ради.

Люлька Любов Миколаївна, завідувач Відділення стаціонарного догляду для постійного або тимчасового проживання Комунальної установи «Центр надання соціальних послуг» Талалаївської селищної ради.

Відповідно до Положення про Відділення стаціонарного догляду для постійного або тимчасового проживання Комунальної установи «Центр надання соціальних послуг» Талалаївської селищної ради (далі – Відділення, Заклад) від 21 січня 2021 року, затвердженого директором Комунальної установи «Центр надання соціальних послуг» Талалаївської селищної ради. Відділення утворюється для обслуговування не менше як 10 і не більше як 20 одиноких громадян, до якого на постійне або тимчасове проживання, повне державне утримання безоплатно приймаються одинокі громадяни похилого віку, особи з інвалідністю (які досягли 18-річного віку), хворі (з числа осіб працездатного віку на період до встановлення їм групи інвалідності, але не більше як чотири місяці), які відповідно до висновку лікарсько-консультаційної комісії закладу охорони здоров'я за станом здоров'я не здатні до самообслуговування, потребують

постійного стороннього догляду та допомоги, стаціонарного догляду, соціально-побутових, соціально-медичних та інших соціальних послуг.

До Відділення на постійне або тимчасове проживання, повне державне утримання приймаються громадяни, які досягли пенсійного віку, встановленого статтею 26 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», а також особи, яким до досягнення зазначеного пенсійного віку залишилося не більш як півтора року; особи з інвалідністю у віці більше 18 років, які за станом здоров'я потребують стороннього догляду, соціально-побутового обслуговування, медичної допомоги та комплексу реабілітаційних заходів і яким згідно з висновком лікарської комісії не протипоказане перебування у Відділенні стаціонарного догляду.

У Відділенні громадяни перебувають на повному державному утриманні, одержують соціальну послугу стаціонарного догляду та відповідно до встановлених норм забезпечуються:

- 1) житлом, одягом, взуттям, постільною білизною, м'яким і твердим інвентарем і столовим посудом;
- 2) раціональним чотириразовим харчуванням, у тому числі з урахуванням віку і стану здоров'я, у межах натуральних норм харчування, передбачених для мешканців інтернатних установ;
- 3) медичним обслуговуванням;
- 4) слуховими апаратами, окулярами, протезно-ортопедичними виробами, засобами пересування (крім моторизованих), медикаментами відповідно до медичного висновку;
- 5) комунально-побутовим обслуговуванням (опаленням, освітлення, радіофіксація, тепло-, водопостачання тощо).

Заклад розрахований на проживання 20 осіб. На день відвідування у ньому проживало 16 осіб, з них: 6 осіб з інвалідністю, 1 особа, користувач крісла колісного, 2 – ліжкових хворих.

Діяльність Відділення забезпечують 14 працівників. Обслуговування отримувачів соціальної послуги відповідно до штатного розпису здійснюють, зокрема: завідувач Відділенням – 1 шт. од; сестра медична – 1 шт. од; молодша медична сестра з догляду за хворими – 4 шт. од.; молодша медична сестра (санітарка-прибиральниця) – 1 шт. од.; молодша медична сестра (санітарка-ванниця) – 0,5 шт. од.; сестра-господиня – 1 шт. од.; кухар – 2 шт. од.; підсобний робітник – 0,5 шт. од. та інші працівники – 2 шт. од.

Заклад розташований в одноповерховій будівлі, яка включає в себе 10 житлових кімнат, їдальню, харчоблок, медичний кабінет, ізолятор. Загальна площа будівлі становить 470 м². Територія Закладу охайна та доглянута, наявні лавки із затіняючим навісом, який забезпечує комфортну прогулянку в сонячну погоду.

Під час відвідування встановлено, що для отримувачів соціальної послуги створено належні умови проживання. Підопічні забезпечені чистою постільною та натільною білизною, панує домашня атмосфера (фото 1, 2).

Працівники Закладу проводять належне прибирання в спальних кімнатах та приміщеннях загального користування. Забезпечується догляд за особами похилого віку: надається допомога в годуванні, здійсненні індивідуальних санітарно-гігієнічних процедур.

Житловий корпус облаштований пандусом, також обладнаний системою водопостачання та водовідведення, є бойлер для підігріву води, опалення забезпечується потужностями власної котельні.

Отримувачі соціальної послуги проживають у кімнатах від одного до двох осіб. З кожним з них укладено договір про надання соціальних послуг

Для забезпечення права на приватність під час проведення санітарно-гігієнічних процедур ліжковим хворим, які проживають в кімнатах по двоє осіб, використовуються ширми.

Зі слів адміністрації Закладу постільну білизну та рушники замінюють раз на тиждень. На нічне чергування у Відділенні з отримувачами соціальної послуги залишається молодша медична сестра.

У житлових кімнатах Закладу оптимальний температурний режим, природне та штучне освітлення задовільне.

У Відділенні організовано чотириразове харчування, середня вартість якого для однієї особи на день складає 89,60 грн.

З метою контролю за дотриманням якості та безпечності харчових продуктів при приготуванні і реалізації готової продукції від кожної партії приготовлених страв кухарем відбирається добова проба (фото 3).

Відповідно до вимог Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» отримувачами соціальної послуги укладено (підписано) декларації з лікарем, який надає первинну медичну допомогу. Витрати Закладу на медикаменти на одну особу на день складають 3,40 грн.

З Комунальним некомерційним підприємством «Талалаївська центральна лікарня» укладено договір про надання медичних послуг № 223 від 15.11.2024.

У Відділенні є приміщення ізолятора з метою попередження поширення інфекційних захворювань (фото 4).

Будівля Відділення обладнана пожежною сигналізацією, ведеться облік наявних вогнегасників, забезпечено їх своєчасне технічне обслуговування. Вікна Закладу не заграбовані, наявні затверджені схеми евакуації.

Для підопічних організовуються різноманітні дозвілєві заходи, які проводяться в актовій залі (фото 5, 6):

- привітання отримувачів соціальної послуги з днем народження;
- проводяться концертні програми;
- проводилась виставка картин місцевого художника.

У Відділенні наявний стенд, де зазначена інформація про права і обов'язки

отримувача соціальної послуги. Розміщений також стенд з інформацією про національну гарячу лінію для отримувачів соціальної послуги, адреси та телефони посадових осіб (зокрема, Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини) та гарячих ліній, на які вони можуть звертатись у разі порушення їх прав та інтересів.

Група НПМ провела особисте конфіденційне спілкування з усіма отримувачами соціальної послуги, а також ознайомила з особовими справами отримувачів соціальних послуг, оглянула житлові та допоміжні приміщення. У Закладі панує доброзичлива атмосфера. Зовнішній вигляд підопічних охайний. Скарг на неналежне поводження, якість догляду та умови проживання від отримувачів соціальної послуги не надходило. Також мешканці Відділення повідомили про відсутність застосування до них будь-яких заходів фізичного або психологічного впливу.

II. ФАКТИ ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на життя та безпеку (стаття 2 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 27 Конституції України).

1. У Закладі відсутні захисні споруди (укриття), з огляду на це не забезпечено безпечного перебування отримувачів соціальних послуг та персоналу у разі оголошення повітряної тривоги або обстрілів.

Зазначене не відповідає пункту 7 розділу XVII Державного стандарту стаціонарного догляду за особами, які втратили здатність до самообслуговування чи не набули такої здатності, затвердженого наказом Міністерства соціальної політики України від 29.02.2016 № 198, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 23 березня 2016 року за № 432/28562 (далі – Державний стандарт), де визначено, що суб'єкт, який надає соціальну послугу, забезпечує підготовку та облаштування захисних споруд цивільного захисту, підвалів або інших приміщень, придатних для укриття отримувачів соціальної послуги стаціонарного догляду та надавачів соціальної послуги і безпечного перебування в них, перевірку та забезпечення наявності опалення, водопостачання, електроенергії, забезпечення необхідного запасу продуктів харчування, води, лікарських засобів, засобів гігієни, одягу, взуття тощо.

Порушення права осіб на достатній життєвий рівень, що включає достатнє харчування, одяг, житло (стаття 25 Загальної декларації прав людини, статті 28, 32, 48 Конституції України).

2. Групою НПМ встановлено порушення норм житлової площі в двох перехідних кімнатах, в яких мешкає по одній особі і площа на одну особу не відповідає вимогам ДБН В.2.2-18:2007 «Будинки і споруди. Заклади соціального захисту населення» (далі – ДБН В.2.2-18:2007). Відповідно до підпункту 6.1.1.2 пункту 6.1. ДБН В.2.2.-18:2007 площі житлових кімнат у відділеннях для осіб, спроможних самостійно пересуватися, і для осіб з інвалідністю, що

пересуваються на кріслах колісних приймаються з розрахунку не менше відповідно 8 м² і 10 м² на людину, але не менше 10 м² і 12 м² – в одномісних. Площі житлових кімнат у відділенні для лежачих хворих приймаються з розрахунку не менше 8 м² на людину, але не менше 9 м² – в одномісних.

Площа даних кімнат 6 м² і 7 м², зазначене порушує передбачені чинним законодавством норми площі на особу (фото 7).

3. У Відділенні на день відвідування відсутнє денне меню, тому отримувачі соціальної послуги та їх родичі не мають можливості ознайомитися з меню кожного дня.

Проте вже наступного дня за рекомендацією наданою групою НПМ недолік було усунуто, що підтверджується відповідними фото (фото 8).

4. Не забезпечується право мешканців на якісне харчування з урахуванням стану здоров'я, оскільки відсутнє дієтичне харчування.

Відсутність належного дієтичного харчування призводить до погіршення стану здоров'я отримувачів соціальної послуги, особливо тих, хто потребує спеціальних дієт через наявні захворювання. У Закладі є дві особи, в яких цукровий діабет.

5. У житлових кімнатах не облаштовано кнопки виклику персоналу. У разі виникнення потреби в екстреній медичній допомозі у підопічних виникає проблема у швидкому та своєчасному зверненні за допомогою до медичних працівників.

Порушення права на повагу до приватного і сімейного життя (стаття 8 Європейської конвенції з прав людини).

6. Пунктом 2 розділу VIII Державного стандарту передбачено, що заходи особистого догляду здійснюються при зачинених дверях або за ширмою та з обмеженою кількістю помічників тільки надавачем соціальної послуги, який має спеціальну підготовку та навички.

Водночас, у ванній кімнаті отримувачів соціальних послуг вікно незатоноване, чим порушується право на приватність.

Даний недолік після наданих рекомендацій групи НПМ було усунуто на наступний день, що підтверджується відповідним фото (фото 9, 10).

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ:

1. Чернігівській обласній військовій адміністрації:

1.1. Вжити невідкладних заходів щодо усунення наведених порушень прав осіб, яким надаються соціальні послуги зі стаціонарного догляду.

2. Талалаївській селищній раді Чернігівського району Чернігівської області:

2.1. Забезпечити контроль за усуненням недоліків, викладених у цьому звіті, та вжити заходів щодо забезпечення безпечних та комфортних умов проживання отримувачів соціальних послуг.

3. Комунальній установі «Центр надання соціальних послуг» Талалаївської селищної ради.

3.1. Вжити невідкладних заходів щодо усунення порушень прав осіб, яким надаються соціальні послуги зі стаціонарного догляду у Закладі.

3.2. Вжити заходів щодо облаштування укриття для підопічних та персоналу Відділення.

3.3. Забезпечити дотримання норм житлової площі на одну особу відповідно до чинного законодавства.

3.3. Здійснити організацію дієтичного харчування.

3.4. Обладнати житлові кімнати кнопками виклику персоналу.

Додаток: фотоматеріали на 2 арк.

Керівник групи НПМ

**Головний спеціаліст Відділу
сприяння роботі
регіональних представництв**

Марина ГИРЯ

Фотоматеріали

Фото 1

Фото 2

Фото 3

Фото 4

Фото 5

Фото 6

Фото 7

Фото 8

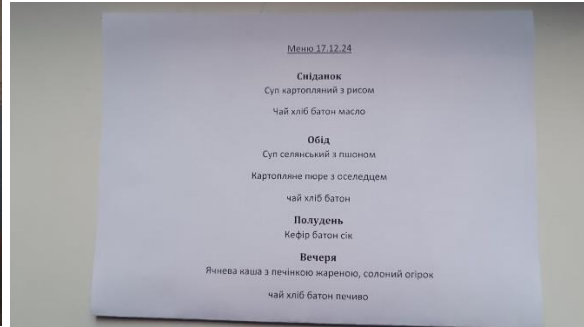

Фото 9

Фото 10

